

A TENGERRPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, szombat 1908. december 19.

268. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Viale dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy órára 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Tehetetlenség.

Valami mélyebb fájdalom hangolja le az érzéseinket, valahányszor a nemzeti tehetetlenségről, a társadalom testében pusztító mérges körülményekről kell az élet apróbb-nagyobb jelenéséből meggyőződünk.

A nemzetek nagy ideálistái, a jövőbe látó éleseszű reformátorok gyakran olyan mély és imponáló logikával jelölik meg a fejlődés utait egy-egy nép részére, hogy ezek tanításainak csak kevés energiával való jóhiszemű követése is — évtizedekkel viszi előre az emberi fejlődést.

Azoknak a kicsiny hitűeknek gyenge véleményei, akik a magyar fajt nem tartják képesnek a tengerész életre, már-már olyan közhelylyé lettek a társadalomban, hogy felnőtt, tanult diplomás emberek is befogadják a gondolkodásukba s e közhelyeknek könnyelmű használatával lassankint kialakul a társadalomban az a téves hit, hogy nekünk nincs mit keresnünk a tengeren!

S ha ez a hit megerősödik, nagyobb pusztítást visz véghez a mi társadalmunkban, mint egy-egy ragadós testi betegség.

Széchenyi István grófnak és Kossuth Lajosnak heroikus küzdelme, a magyar faj életvalóságának felkeltése iránt, társadalmunknak csak egy kicsiny körében keltett viszhangot és talált termő talajra, amben ez a két agymunkaóriásunk a nemzeti vagyonosodás jövődó utait a tengeren járó dolgozó magyarság munkájában találta meg.

Amióta azonban ennek a két nagy jótörekvésnek életvités megszűnt, azóta elárvult a magyar tengerészeti és hajókereskedelmi érdekeknek szolgálása a nemzeti öntudatban s a nemzeti vagyonosodás munkafeltételeinek megismertetésében.

Amerre körülnézünk a világban, mindenütt verejtékező népmilliókat látunk öntudatos szorgalommal dolgozni a jövőért, a nemzet jövőjéért.

Ma már mindenütt, ahol az emberi művelődés ihlete felébresztette a tunya, nyers emberi erőtelegeket, sietve haladnak előre a népek a fejlődés utain, amelynek célja: a vagyoni jólét megszerzése! Mert csak ezen az uton érhető el a társadalmunknak azon ideális törekvése, amelyben minden ember lehetőleg boldogan akarja bevégezni küldetését és élete feladatát e földön!

De mi a magyar nép, a magyar társadalom, — ma is dologtalan kézzel, őseink könnyen megszerzett muló érdemeiknek emlékein való bárgyú eltűnéssel, átokszerűen, másoktól várjuk a segítséget.

A munkában még ki nem fáradt, folyton szegényedő középosztályunknak itt kínálja magát ez a békés, bájos Adria-tenger, amely anynyi milliót adhatna a magyaroknak, amennyi erővel a szolgálatába szegődne.

Iparos és kereskedőosztályunk közgongolkozását is megfertőzi a sok magyar hazug hír közül az, amelyik az ő családtagjaik boldogságát is a hivatalnok-foglalkozásban gondolja feltalálhatónak.

Ez a rák visszafelé való menetele.

Mikor mintegy két évtizeddel ezelőtt egy kis nekilendülés indult meg a mi iparos és kereskedői osztályunkban az ipari és kereskedelmi pályák felkarolása iránt, szinte megkönnyebbülten lélegzett fel a társadalom, hogy végre nálunk is új források nyílnak meg a könnyelműen elpocsékolt nemzeti vagyon lassu visszaszerzésének.

S ma, két évtized után hová jutottunk?

Ma a legtöbb iparos, cipész, szabó, asztalos, lakatos stb. stb. s kisebb-nagyobb kereskedő gimnáziumot és jogot végeztet gyermekeivel, hogy mire ezek felnőnek, a zsebükben, a kopott szalonkabátjuk zsebében diplomával, legyen mivel — nyomorogniok!

De a nyárspolgári apák ezt úgy mondják: legyen miből megélniök, legyenek urak!

Végre talán itt volna már az ideje, hogy a magyar középosztály evvel az öngyilkos gondolkodásával hagyjon fel.

A magyar-Adria, a Quarnero-mente és Dalmccia ezer és ezer családnak adhat megélhetést, akik itt a maguk munkafelajánlásával a fejlődő magyar tengerészet szolgálatába állhatnak.

A magyar iskolákban — az alföldiekben épp úgy, mint Zemplében, Csikban, vagy Fiumében: mindenütt hirdetni kell az ígért tudományos felolvasásokban kell megismertetni társadalmunkkal azt az igazat, hogy az egyetlen magyar tengervidéket nem szabad elhagynia, hogy ez a tenger nekünk már sokban van, de ezt százszorosan vissza fogja adni, hogy a pusztuló magyar középosztálynak tovább is a nemzet támaszának kell maradnia s a maga hajdani jólétét is visszaszeresheti, ha megérti a munkakorának jelszavait.

— Nem lesz pótdó és kölcsön!
Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy a város pénzügyi bizottsága azzal adta vissza a tanácsnak a hozzá intézett költségvetés-tervezetet, hogy a kiadási tételekből nem törölhet semmit, mert azok mind sürgős munkák elvégzésére vétettek fel.

Most arról értesülünk, hogy a pénzügyi bizottság a tegnapi értekezletén úgy határozott, hogy mégis törölni fog sok lényeges kiadást, amik körülbelül 300.000 koronát fognak kitenni. Így törölni fogja a tisztviselők fizetésjavításának s a városi gymnasium beruházásának tételeit is. A tisztviselőknek azonban megadja 1909-ben is a drágasági pótlékot s

ezt az 1908 évi költségvetés terhére fogja írni.

A városi gymnasium beruházása ügyében csak január vagy február hónapban fog dönteni a bizottság s azt fogja javasolni, hogy egyelőre csak az első és második osztályt nyíssák meg.

UJDONSÁGOK.

— **A tengernagy elutazott.** Montecucoli gróf tengernagy, ki tegnap délben a „Lacroma” hadijachton ide érkezett Lussinpiccolóból, tegnap este a szt.-péterei gyorsvonattal Bécsbe utazott.

— **Sürgős az új kórházépítés.** A tegnapi nappal a helybeli kórházba beszállított betegek száma 428-ra szaporodott. Ez olyan nagy száma a betegeknek, melyet a kórház létezése óta még nem konstataáltak.

— **Nagy tűz egy Lloyd gőzösön.** A Rudolf mólón horgonyzó „Vorwaerts” osztrák Lloyd gőzösön tegnap este 8 órakor a hajó legénysége a második számú raktárban tüzet észlelt. A hajó legénysége azonban hamar hozzálatott az oltáshoz de midőn belátták, hogy ők egyedül nem tudják a tüzet eloltani értesítették a tüzről a vasuti és városi tüzoltókat s a révkalauzokat. Az „Előre” mentőgőzös szivattyuit is működésbe hozták. A hajóban eközben a tűz nagyban terjedt s a kettes számú raktárból nagy füstfelhők tódultak ki és már tűznyelvek csapkodtak kifelé. A tűz elfojtására most már a közelben horgonyzó Caronia kivándorló hajó legénysége is segítségre sietett s a tengerészeti hatóság gőzszivattyuját is működésbe hozták. A gőzösből is nagyobb mennyiség elégett, ami még veszélyesebbé tette a helyzetet. Végre nagy erőfeszítés és fáradozás után este 10 óra körül sikerült a tüzet lokalizálni. A parton a rendőrség kordont vont a közönség előtt. A tüzoltás alatt egy Miletich József nevű 18 éves hajóalkalmazott jobb kezén kissé megsérült s a mentők nyújtottak neki első segélyt. A tűz oka ismeretlen. A kár igen nagy.

A tűz oltása körül történt könnyelműségről és hanyagságról a következő értesítéseket kaptuk: A „Vorwaerts” személyzete, különösen a pincérek feltűnően távol tartották magukat az oltásban való segitéstől s ha a „Caronia” legénysége nem sietett volna a veszély elhárítására, a kár bizonyosan sokkal nagyobb lett volna.

Ma reggel azután kiderült, hogy a tűzkatasztrófia egy ember életét is áldozatul követelte. Nevezetesen az egyik tiszt Krenkovics Armandó ma reggel lement a hajó 4-es számú raktárába, hogy a tűz okát megállapítsa s ekkor észreverte, hogy ott egy megszenesedett holttest hever. A szerencsétlenül járt emberről hamar megállapították, hogy az *Stansich Konstantin* városi tüzoltó volt. A tüzoltó halála körülményeit a tiszt úgy adta elő, hogy tegnap a tűz lokalizálása után a tiszt sietve ruhát váltani mentek s ebben a sietségben nem olvasták fel a legénység névsorát. Így történt, hogy szerencsétlen társuk haláláról csak ma reggel

éretesülhettek. A megégett tűzoltónak felesége és 5 gyermeke maradt hátra akik iránt általános részvét nyilvánul. A tűzben még 30 hordó liszt, 50 zsák cement és nagy mennyiségű fa égett oda.

— **A hangverseny-egyesület estélye.** A hangverseny-egyesületnek a Deák-szállóban tartott tegnapi zeneestélyén az egyesületi hangversenyek szokott előkelő közönsége jelent meg. A műsor első száma Schubert quintettje (op. 163) volt, melyet Jancovich Ágost (hegedű), Höbert Silvio (hegedű), Sperber Károly (viola), Battaglia Ferenc (cello) és Neumann Artur (cello) adtak elő kiváló precizitással a hallgatóság lelkes tapsaitól kísérvé. Ezután Jancovich Ágost, az abbaziai fürdőzenekar primhegedűse játszotta el Sarasate Fauszt-fantáziáját oly szédítő technikával s oly gyönyörű szépen, hogy a hallgatóság még játéka közben is minduntalan tapsal és bravo-kiáltásokkal adott elragadtatásának kifejezést; a végén pedig oly tomboló, szünni nem akaró tapsovációban résztesítették a kiváló hegedűst, hogy D'Ambrosio „Serenata”-jával és Perné bájos „Bercensé”-jével kellett megtoldania műsorát. A program utolsó száma Thuillet „Sextett”-je (op. 6) volt, melyet Monath Ella urnő (zongora), Müller György (fuvoia), Ratka József (oboa), Breitfelder Antal (klarinét), Pizemczy Lipót (fagott) és Hellmund Ödön (kürt) adtak elő. A sextettből kivált Monath Ella urnő mesteri zongorajátéka, melyet szívesen hallottunk volna önálló számban is. A közönség tapsal honorálta szép játékát.

— **Megtámadott tisztviselő.** M. Imre magánhivatalnokot tegnap este háromnegyed tíz óra körül az Erzsébet téren ismeretlen tettes minden ok nélkül megtámadta és földre vetette, aztán pedig ültetkezni kezdte. Mikor a tisztviselő megdöbbenéséből magához tért, fölött és egy kezében levő üveget vágott a támadójához. Ekkor a támadó újból nekiesett s egy késsel balkarjába szurt, aztán elmenekült. A tisztviselőnek a mentők nyújtottak segélyt ak az esetet bejelentette a rendőrségnek.

— **A horvát forradalom városából.** Zágrábról jelenti munkatársunk: A fehér városban nincs már sehol nyoma sem a népforradalmi lázának: bölcs Ausztria még háboruba sem indult, ismét győzött. A legutóbbi hetek eseményeinek gyümölcse ez: a horvát koalíció ma már csak papíron van meg, valójában és erkölcsileg széthomlott s Horvátországban ismét szemben áll a két régi ellenség: a szerb és horvát.

Zágráb uszik a dinasztia s Ausztria ünneplésében. Már napok teltek el a császár-ünnep óta s amerre kávéház, vendéglő nyílik, mást nem látunk, mint császár-transzparenst, jubileumi képet s nagyot iszik a horvát hűség örömeiben.

— Halál a lázadó szerbekre! Pusztuljon a két vakmerő, lázadó állam! — süvöltik Frank legionárius ifjai s az osztrák kulturán várossá lett Zágrábban gömbölyödnék örömlükben az arcok arra a gondolatra, hogy a monarchia bajonettjei léket vágnak a szerb testvér testében.

Nincs többé koalíció, mely Dalmáciát visszakövetelje, nincs koalíció, mely a gyűlölt magyar ellen szálljon hadba, elpusztult, mint a régi Unió-párt, mint akár Khuen törzskara, ma a horvát fővárost egy gondolat élteti s e gondolatban részes a főúr, a polgár, a paraszt: Ausztria hű fiai akarunk lenni! Stadler a nemzeti bálvány, akihez a fenséges utód horvátul beszélt, s ki a katolikus vallás nevében Boszniát követeli a katolikus, dinasztikus Horvátországnak.

Forrong a Délkelet s e forrongásban ismét hű önmagához a horvát is, Ausztria is! A horvát mellét tárta a magyar koalíció papiruszonyainak, s hős volt a bánnak öltözött bábukkal szemben, kedvére kitombolta magát s pénzébe sem került, — de amint a katonák bajonettjeinek ércfala öleli körül a porondot s dübörgő katonavonatok rohannak át a horvát mezőn: a császár hű fiai mosolygós arccal vallják magukat Ausztria törhetetlen katolikus védőinek.

— **A gyékényesi állomás kibővítése.** A budapest—fiumei, másrészt a barcs—nagykanizsai vasut-vonalnak egyik legélénkebb forgalmu állomása a gyékényesi. A gyékényesi állomás mai berendezése mellett képtelen a nagyarányu forgalom lebonyolítására. A százat jóval meghaladja a gyékényesi állomáson átfutó máv. és déli vasuti vonatok száma. A zágrábi vasuti üzletvezetőség előterjesztésére a kereskedelemügyi kormány elhatározta, hogy a gyékényesi állomást az igényeknek megfelelően ki bővíteti. Még hat sínpart fognak ott elhelyezni bővítik az állomás épületét is. Az előmunkálatokat már meg is kezdték. E hó 29-én tartják meg a helyszíni tárgyalást.

— **A világtengerészet.** A „British Lloyds Register of Shipping” most adta ki legújabb statisztikáját a világtengerészet száz tonnán felüli ürtartalmu összes hajóiról. E szerint 1908-ban van 30.259 hajó 40.922.842 tonnataralommal. Ebből a vitorláshajókra 5.199.747 tonna esik a tavalyi 5.469.106 tonnával szemben. A gőzhajózás számarányában érdemes a megemítésre, hogy az angol gőzhajóflotta már kevesebb, mint a világtengerészet fele, pedig tavaly annyi volt. Angliáé 17.443.542 tonna, az összes többi nemzeteké 18.223.553 tonna. Az angol gőzhajók 498.403 tonnával, a többi nemzeteké 506.286 tonnával szaporodtak egy év alatt. Az egyes nemzetek gőzhajó-flottájá az előző évvel összehasonlítva a következő adatokat adják: Nagy-Britannia 17.449.542 (több 498.403), Németország 3.839.378 (több 133.678), Egyesült-Államok 3.549.461 (több 388.566), Franciaország 1.416.985 (több 132.619), Norvégia 1.351.647 (több 87.645), Japánország 1.140.177 (több 71.430), Olaszország 903.567 (több 80.242), Németalföld 851.870 (több 65.015), Oroszország 755.350 (több 35.152), Ausztria és Magyarország 733.402 (több 56.181), Svédország 732.280 (több 45.763), Spanyolország 677.345 (több 4044) Dánia 660.582 (több 9627), Görögország 482.055 (több 60.312), Brazília 215.656 (több 24.568), Belgium 205.035 (több 13.438).

— **Uj hajózási társaság Törökországban.** Konstantinápolyból jelentik, hogy egy török részvénytársaság alakult, amely rendes hajózáratokat létesít az összes török kikötők között. Az új társaság, amelynek alaptőkéje 14 millió török font, hajókat akar vásárolni.

— **Törökországból visszaérkezett áru.** Az osztrák Lloyd Igazgatósága közli, hogy a „Carinthia” gőzös Soriából tegnapelőtt visszaérkezett és visszahozta mindazon árukat, melyeket az „Euterpe”, „Praga”, „Imperatore” és „Ettore” gőzösekkel Jaffába adtak fel. A „Salzburg” szintén visszahozta azon árukat, melyeket Jaffa, Caifa, Beiruth és Tripolisz kikötőkbe vitt.

— **A triezti déligyümölcs piac versenye.** Mióta a magyar kormány a fiumei kikötő forgalmának emelése érdekében a déligyümölcsbehozatali tarifakedvezményekkel Fiume felé irányította, Trieztben a déligyümölcs-kereskedelem leginkább csak a görögországi mazzola-iparra szorult. Trieztben azonban folyton kísérleteznek azzal, hogy mily módon volna lehetséges a triezti kikötő déligyümölcs-kereskedelmét ismét a régi színvonalra emelni s különösen a délméretországi piacok szükségleteit ellátni s mily módon lehetne e révén a hamburgi kikötővel versenyezni. Legújában a spanyol mandarin-narancsokkal tettek kísérletet s az első aukció alkalmával mintegy hat-ezer láda narancsot adtak el. Bár az árak ez alkalommal nem elégtették ki a spanyol kereskedők reményeit, a megkezdett kísérletet továbbra is folytatják. A jövő hónapban a „Mat-

lekovits” magyar gőzös egy teljes hajórakomány narancsot hoz Trieztbe Valenciából.

— **Körözött szökevény.** A mándoki (Zemplén m.) főszolgabíró értesítette a helybeli rendőrséget, hogy tartóztassa le Szilágyi Vazul 21 éves fiatalembert, ki vagy utlevél nélkül vagy hamis utlevéllel két havi börtönbüntetés elől Fiumén át Amerikába akar szökni. A körözött magas, karcsu termetű, szöke haju. A rendőrség elfogatására megindította a nyomozást.

— **Eltűnt takarékpénztári könyvecské.** Sussain Antal castuai illetőségű lakatos tegnap megjelent a rendőrségen és előadta, hogy eltűnt egy 600 koronás takarékpénztári betétkönyvecskéje. A lopással csak a leányát gyanúsítja, ki egy gyümölcselárusítóval vad házasságban él, mert ez a múlt héten haza jött látogatába és abban a szobában egyedül tartózkodott, hol a takarékpénztári könyvecské volt. Kéri a rendőrséget, hogy indítsák meg a nyomozást. A detektívek már letartóztatták a tolvaj leányt és kedvesét, akik mindent megvallottak.

— **Tiltott ékszereladások.** Megirtuk a napokban, hogy a rendőrség letartóztatta Salvatore D. kereskedelmi ügynököt, mert engedély nélkül ékszerekkel házalt. Most hasonló okból letartóztatták L. Gusztáv triezti, S. Henrik bécsi illetőségű és M. Rezső embereket.

— **Lopások.** Baksa Lukács spogorelli gömörmegeyi illetőségű visszavándorló fejjelentést tett a rendőrségen, hogy tegnap este, a vonat indulása előtt egy zsebtolvaj ellopta a pénztárcáját, amelyben 325 korona volt. Ugyancsak Balog József zempléni illetőségű kivándorló is panaszt tett, hogy tegnap este az Olimpo-mozgófénykép vállalatnál előadás közben kilepték a zsebéből a pénztárcáját, amelyben 125 korona volt, de az üres tárcát a vállalat pénztáránál visszaadták neki.

— **Letartóztatások.** A rendőrök bekiérték B. Lukács 17 éves, F. Péter 25 éves, C. Pál 47 éves, S. János 27 éves, M. Mihály 20 éves embereket, mert pénz és szállás nélkül voltak. Letartóztatták továbbá éjnek idején Balázs István 20 éves torontáli fiatalembert és Benich Slava 20 éves ottocsáci illetőségű leányt csavargás miatt.

— **A kikötőből.** December 17-én. Érkezett: „Andrássy” magyar gőzös Valenciából 3000 zsák rizsszel és 100 tonna vegyes áruval.

Indult: „Coloniale” olasz gőzös Catania-ba 800 tonna fával, „Árpád” magyar gőzös Marseille-ba 200 tonna fával és 100 tonna vegyes áruval, az „Adriatico” osztrák gőzös Sebenicoba üresen.

December 18. Érkezett: „Melpomene” osztrák gőzös Trieztől üresen.

Indult: „Dalmazia” osztrák gőzös Smirnába 300 tonna cukorral és 100 tonna vegyes áruval.

x **Ékszerekben, arany- és ezüstáru-ban,** régiségekben és órákban a legszebb karácsonyi és újévi ajándékok kaphatók az ismert jutányos árakban Engelsrath I. ékszerésznél Fiume Piazza Dante és Abbazia Angolina fürdő.

x **Uj magyar uri szabó.** A napokban nyílt meg Fiumében a Corso 16. sz. ház első emeletén a Seiler Ármín-féle férfiszabó műhely, ahol elsőrangú kivitelben készülnek angol és hazai szövetekből elegáns angol szabásu uri öltönyök vagy felöltők mérték szerint 28 ftért. A hazai szövetek a trencsényi, győri, brassói és zsolnai posztógyárakból valók és felelősség mellett szállítatnak. A máv. tisztviselői és alkalmazottjai tíz százalék engedményt kapnak.

Távirat ◀▶ Telefon.

A pénzügyi bizottság ülése.

BUDAPEST, dec. 18. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délelőtt Széll Kálmán elnöklésével ülést tartott, amelyen megjelentek Wekerle miniszterelnök és Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter is.

A bizottság elfogadta Rátkay Lászlónak azon indítványát, hogy az ülések ezután nyilvánosak legyenek.

Hoitsy Pál előadó ismertette az új adó-törvény javaslatát, amelynek tárgyalását a bizottság ma befejezte.

A vasárnapi munkaszünet felfüggesztése.

BUDAPEST, dec. 18. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter ma rendeletben megengedte, hogy a karácsony és újév előtti vasárnapokon, azaz december 20-én és 27-én a munkaszünet egész napon át tarthasson.

Lányi leveles ládája.

BUDAPEST, dec. 18. A budapesti törvényszék ma folytatta a Lányi volt darabont miniszter leveles ládája ellen megkísérlett aktalopási ügyet. Lányi a kihallgatásakor azt mondta, hogy Ugron Gábornak hozzá intézett névtelű levele azt a kérést tartalmazta, hogy Lányi utasítsa a marosvásárhelyi ügyészt, hogy ejtse el Ugron ellen a hamis bukás vádját.

Ezután Ugron Gábor kijelentette, hogy ő semmit sem tud arról a névjegyéről, ő senkinek ilyen nem adott s az így hamisítás.

A resicai bánya-halottak temetése.

RESICA, dec. 18. Ma reggel találták meg a tizenharmadik áldozat holttestét. A szerencsétlenül járt bányászokat ma temették el óriási részvét mellett. A temetésen a bányatisztikar és munkások testületileg vettek részt.

A magyar iskolafeliratok.

LUGOS, dec. 19. Papp János aradi görögkeleti román püspök ma sürgős körrendeletet intézett a fennhatósága alá tartozó iskolákhoz, amelyben elrendeli, hogy a román iskolák épületein a román felírás mellé a megfelelő magyar felírást is alkalmazzák. A rendelet végrehajtásáért a püspök az iskolák igazgatóit személyesen teszi felelőssé.

Az aradmegyei gyilkosságok.

ARAD, dec. 18. A rendőrség ma szabadon bocsátotta a kilencszeres rablógyilkosnak Göcsei Sándornak feleségét, aki előbbi vallo mását visszavonva, eskü alatt tagadta, hogy bármi része lett volna férje gyilkosságaiban.

A horvátok békülni akarnak.

ZÁGRAB, dec. 18. A horvát-szerb koalíció Magyarország iránti álláspontjában néhány nap óta jelentős fordulat állott be. A koalíció kész a békekötésre és hajlandó Rauch bánnal tárgyalásba bocsátkozni. Supilo is hajlandó a békére, de kijelentette, hogy sem ő sem hívei Rauch bánnal nem lépnek tárgyalásra.

Viktor Emánuel levele a királyhoz.

BÉCS, dec. 18. A király ma fogadta Avarna herceg bécsi olasz nagykövetet, aki átadta a királynak az olasz király sajátkezű választát, Ferenc Józsefnek ama levelére, amelyben őt a király Bosznia-Hercegovina annektálásáról s az annexio okairól értesítette.

A török parlament megnyitása.

KONSTANTINAPOLY, dec. 17. Ma délután folyt le nagy ünnepséggel a török parlament megnyitása. Trombitaharsogások között érkezett meg a szultán. A trón mellett őt legidősebb fia állt. Abdul Hamid szultán egy hosszú katonai díszköpenyben lépett a trónra. Mindenki fölállt. A szultán állva maradt, kezét kardja markolatára helyezte s látszott arcán, hogy nagyon meg van hatva. A Yildiz titkára a szultán mellé állt s felolvasta a trónbeszédet, mely többek között ezeket is tartalmazza:

„Ferdinánd Bulgária fejedelme, Kelet-Rumélia valija minden indoklás nélkül Bulgáriát királysággá proklamálta s ezzel megszegte a hűséget, melyet a császári birodalomnak fogadott.

Továbbá Ausztria-Magyarország közli a portával, hogy határozott szándéka Bosznia-Hercegovinát annektálni, melynek ideiglenes okkupációját a berlini egyezmény reá bízta.

E két jelentős esemény mélyen megbántott bennünket s ezért megbíztuk minisztertanácsunkat, hogy a szükséges lépéseket megtegye s védje meg a nemzet jogait. Óhajtuk és

reméljük, hogy a parlament mindezen problémák és kérdések megoldásában támogat bennünket és csatlakozik hozzánk.

Notificazione

concernente l'elezione suppletoria di nove rappresentanti municipali per il sessennio 1904-1910 e di un rappresentante municipale per il sessennio 1907-1913.

Per il rimpiazzamento dei dieci seggi di rappresentanti municipali del collegio di città, resisi vacanti durante quest'anno, si indicano a sensi del § 26 dello statuto civico, le elezioni suppletorie, nelle quali gli elettori del collegio di città avranno da eleggere dieci rappresentanti municipali per il distretto elettorale della città.

A sensi del conchiuso della Rappresentanza municipale dd. 4 dicembre 1908 No. 233 R. M. fra i dieci rappresentanti che risulteranno eletti, nove saranno da ritenersi eletti per il sessennio 1904-1910 ed uno da estrarsi a sorte fra gli eletti, per il sessennio 1907-1913.

Si notifica perciò agli elettori del collegio di città, che queste elezioni avranno luogo addì 30 dicembre 1908, dalle ore 8 ant. alle 1 pom., dinanzi alla commissione elettorale costituita dai signori:

Presidente il rappresentante municipale Signor

Corossacz Francesco

Membri i Signori:

Antoni Dr. Gino

Gerbaz Luigi

Sucich Iginio

Zangerle G. R.

Questa commissione considererà nella sala maggiore del palazzo di città.

L'accesso ai locali di votazione non sarà permesso che agli elettori in possesso della relativa carta di legittimazione, la quale sarà prelevabile al Magistrato civico insino a tanto che dura l'elezione.

Fiume li 14 Dicembre 1908.

Il Regio Governatore:
Nákó m. p.

Horváth Lajos Fiume, Adria palota —
(Via della Sanità)

— ajánl —

a karácsonyi és újévi ünnepekre

válogatott fűszerárukat

tejjel hizlalt magyar és
stajer vágott baromfit

különbféle szárnyas vadat, parnói gróf Andrássy-féle és sárvári teavajat, finom felvágottakat, hideg imbiszt és halféléket, giardinettot, finom teasüteményeket

karácsonyfa-dísz és alkalmi bombonniereket nagy választékban.

Ujévre: szopós angol faju yorkshire-malacok előjegyeztethetők.

Pontos házhoz szállítás! TELEFON 990. sz.

Karácsonyi és újévi ajándékok

a legjutányosabb áron kaphatók

Korniczai G. üveg- és porcellán-kereskedésében Fiume Via Governo 22.

Mélyen leszállított áron!

— kaphatók a legújabb divatcikkek —

Schwarz és Gerő

divatruházában Fiume, Via Governo a Lloyd-szállóval szemben.

Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgy-közönség szives tudomására adni, hogy a Corso 7. szám alatt (a III. emeleten egy

Szépség- és hajápolási termet

nyitottam. A legújabb módszer szerinti arckéz-láb-ápolás (manicur, pedicur), villanyos aremasszás (vibrations massage), szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Bálokra, ünnepélyekre s színházi előadásokhoz diszfésülések elvállaltatnak.

Fésülések és hajmosások kívánatra a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Minél számosabb megbízást kér

mély tisztelettel
Schön I.

Corso 7, Jellusich fényképész házában.

Uj magyar hentes-üzlet!

Tisztelettel van szerencsém a t. fogyasztó közönség tudomására hozni, hogy Vicolo della Germania I. sz. alatt, a káoszárnya áellenében

hentesáru-üzletet

nyitottam, hol az összes e szaknába vágó cikkeket naponta frissen, a legkitünőbb minőségben és legolcsóbb áron árusítom.

Cikkeimnek feltétlen tisztaságáról, valamint a legjobb kiszolgálásról előre is biztosítva a n. é. közönséget, kérem nagyrabecsült pártfogását.

Mély tisztelettel
Szathmáry György
hentes m.

Globus Hirlapügynökség.
Ujság-elárusítás rögtön a vonatok érkezése után.

Fiume, Vincenzo de Domini utca
(az Europa szálló közelében).

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Művelt idősebb asszony

a ki a szállók és panziók üzletvezetését ismeri, változtatni óhajtja állását. Előkelő magánháza is megy. Önállóan főz, gondos, takarékos s az utazásban is jártas. Németül, franciául, horvátul s némileg magyarul beszél. Kitünő ajánlatok. Cim a kiadóban.

VELENCE

Hôtel Royal Danieli. Elsőrangú ház a Riva Schiavonin. Teljesen újjáalakítva, új fürdő- és toalette-helyiségekkel s remek csarnokkal. Vasúti jegyelárusító és podgyászszállító iroda a házban.

Grand Hôtel. A Canal Grande legszebb részében, nagy terrasszal, 250 szobával, 30 teremmel, toalette- s fürdő-helyiségekkel. A régi veneciai paloták pazar fényével egyesíti a legmodernebb kényelmet. Kétféle francia konyha.

Hôtel Regina (Rome et Suisse). Gyönyörű fekvéssel, terrasszal, téli kerttel, olvasó és dohányzó termekkel, a melyek mind a Canal Grandera tekintenek. — Felhuzó. — Villanyvilágítás s gőzfűtés minden szobában. Teljesen újjáalakítva. — Mérsékelt árak. —

Viktoria szálló. Központi fekvéssel, 2 percre a Szt. Márk tétől. 200 szoba. — Olvasó s dohányzó termek. — Felhuzó. — Gőzfűtés s villanyvilágítás. — Elsőrendű étterem. — Igen mérsékelt árak. — Omnibus az állomásnál.

Beaurivage szálló és penzió. A Riva Schiavoni a Doge palota mellett. Teljesen újonnan felszerelve és hosszú tartózkodásokra minden kényelemmel ellátva. — Mérsékelt árak. —

TIROLESE VENDÉGLŐ

Fiume, Corso az Adamich térrel szemben.
Kétféle étel és italok a nap minden szakában. Remek halak
Az idegenek találkozó helye.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a Deák korzó 30. szám alatt levő

KORONA VENDÉGLŐT december 1-én átvettem.

Heti étlap: Hétfő: Korhelyes, Kedd: Pusztai gulyás Szerda: Halak Csütörtök: Székely gulyás, Péntek: halételek Szombat: Különféle hurkák Vasárnap: Kétféle töltött káposztát.

Havi étkezők 18 és 20 frt. étlap szerint 24 frt.

Jó magyar konyha! — Hamisítatlan borok! — Kőbányai Polgári Sör! Tulajdonos: Ladányi György.

VELENCZE

BONVECCHIATI

szálló és étterem a Szt. Márktér közelében.

Új épület minden kívánt kényelemmel.

Szobák 2^{1/2}-3 lirától feljebb.

Teljes penzió 9 lira.

Az étteremben kitűnő konyha mérsékelt áron étlap szerint.

Tulajdonosok:
Fratelli Scattola.

Alkalmi cipővétel!

Még raktáromon levő cipőket csak 8 napig a következő árak mellett árusítom:

Férfi egész Box Chevreau K. 10.—
" fél " " " 8.—
Női egész " " " 8.50
" fél " " " 7.—
Gyermek Box Chevreau 4, 5, 6 és 7 kor.

Szekulesz Sándor

japánaru-üzletében
FIUME, Via Alessandrina 1.

Venier Penzió és Vendéglő

Venice Szt. Márktér.

Szobák 2 lirától feljebb villanyvilágítással. Éttermek kilátással a Szt. Márktérre.

— Kitűnő konyha minden órában. —

Procuratie vecchie 105. s. Tulajdonos
(a Quadri kávé mellett) Marco Venier.

Porto-Ré

(Kraljevica)

LIBURNIA SZÁLLÓ

tengeri fürdő remek hullámveréssel.

Gőzösnön 40 percre Fiumétől.

Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

Teljes ellátás mérsékelt áron.

KITŰNŐ KONYHA!

FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrassy I. sz.

az általánosan elismert legolcsóbb bevásárlási forrás férfi és női divatcikkek és rövidáruban.

ABBAZIA

VILLA MELANIE

Szabados penzió

Előkelő magyar otthon közvetlenül a tenger partján saját fürdővel és kitűnő konyhával. — Mérsékelt árak.

Kívánatra díjtalan prospektus.

SAVOY RESTAURANT

Ponte Goldoni — VELENCE — San Marco.

Az előkelő idegenek találkozó helye.

Luncheon és diner fix áron. — és étlap szerint. —

Tulajdonos: Leopold Alfréd.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Urményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jégyvár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládában érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládában.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás!

Főképviselet: Rupnik Emil, Urményi-tér 6.

Karácsonyra és újévi!

legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás

játékszerekben, cipő, sapka, om alsóingekben, fehérneműben, utazási cikkekben, konyha eszközökben, börrönd s diszmű tárgyakban

NEMES HENRIK bazárja
Fiume, Via Fiumara 4.

Első és legjobb hírnevű órártizlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle angol különlegességi gyártmányok.

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ
SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában amit egy igazán jó és hatásos háziszertől várni lehet. Öre az egészségnak, fertőtlenít, erősít és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrápolószer.

Szükséges minden háztartásban.

Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után.

KOSMOS laboratórium, GYÖR.
Kapható mindenütt.

Dijnok elsőrangú helybeli bankintézetnél állandó foglalkozást talál. Ajánlatok „Állandó foglalkozás” jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendők.

Fleischhacker C.

tejcsarnoka

és kávémerése a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarkán, (az Adria palotával szemben).

tej, tejföl, túró és vaj
mindenkor frissen.

Tiszta akácméz.

nagyban és kicsinyben. TELEFON 534.
Házi túró kgonként 48 fillérért.

„DE LA VILLE”
SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

Naponta a hírneves

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányprimás zenekarának házi-ersenye.

Az átutazó és a helybeli magyarság legnagyobb és legkedveltebb találkozó helye.

TULAJDONOS:

SZENTGYÖRGYI FERENC.

Négyszobás uri lakás

minden mellékkeliséggel együtt új házban január 1-ére kiadó. Cim a kiadóba.